

СИЛАБУС КУРСУ

Основні характеристики		
Назва українською мовою	Гармонія (спеціальний курс)	
Назва англійською мовою	Harmony (special course)	
Код	02 – культура і мистецтво	
Спеціальність	025 - Музичне мистецтво	
Фахова кваліфікація	Музикознавство	
Освітня програма	Бакалавр музичного мистецтва	
Рівень освіти	Перший (бакалаврський) рівень	
Рік навчання	1-2 курс (1-3 семестри)	
Форма навчання	Денна.	
Кількість годин/ кредитів ECTS	270/9	
Розподіл годин за видами занять	Практичні заняття	Самостійні заняття
	45 год. - денна форма	225 год. - денна форма
Контрольні заходи	Екзамен – 3 семестр	
Статус дисципліни / кредитного модуля	Обов'язкова, цикл практично-професійних дисциплін	
Мова викладання	Українська	
Кадрове забезпечення		
Кафедра, що забезпечує викладання	Кафедра теорії музики та композиції	
Викладач (практичні заняття)	Копійка Ганна Павлівна, кандидат мистецтвознавства	
Е-mail та інші контакти викладача	0505860824, anna.kopejka@gmail.com	
Цілі та предметні результати навчання		
Цілі дисципліни	Метою дисципліни є підготовка майбутніх композиторів високого рівня кваліфікації шляхом систематизації та поглиблення знань та вмінь в академічній музично-теоретичній галузі, відпрацювання фахових вмінь щодо організації музичного матеріалу. Курс надає можливість пізнання суттєвих, глибинних сторін творчого процесу у системі: композитор – виконавець – слухач; допоможе у розумінні процесу втілення творчого задуму композитора, надасть знання, необхідні для подальшої викладацької діяльності.	
Компетентності	ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 12. Здатність працювати автономно. ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	

	<p>ЗК 16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.</p> <p>СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.</p> <p>СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.</p> <p>СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.</p> <p>СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.</p> <p>СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.</p> <p>СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.</p> <p>СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.</p> <p>СК 15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.</p> <p>СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.</p> <p>СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність оперувати теоретичними поняттями, які формулюються при врахуванні реальної історичної практики (здійснюється стильовий підхід до освоєння гармонії), – Здатність моделювати та грати на фортепіано стильові побудови, творчі вправи із застосуванням різних технік композиції, – Здатність орієнтуватися у загальностильових (тобто ладових, структурних, фактурних, ритмічних) засобах, створювати (писати /грати) авторські побудови із застосуванням гармонії різних стилів.
<p>Результати навчання</p>	<p>РН 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.</p> <p>РН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.</p> <p>РН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової / творчої проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи / підготовки програми публічного концертного виступу відповідно до вимог,</p>

	<p>готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.</p> <p>РН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми / концертної програми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах / формах публічної презентації.</p> <p>РН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>РН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.</p> <p>РН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p> <p>РН 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.</p> <p>РН 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.</p> <p>РН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.</p> <p>РН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здійснювати стильовий підхід до засвоєння та втілення гармонії; – Моделювати та грати на фортепіано стильові побудови; – Створювати творчі вправи із застосуванням різних технік композиції тощо із застосуванням загальностильових ладових, структурних, фактурних, ритмічних засобів. – Здійснювати стильовий гармонічний аналіз. Орієнтуватися в композиторських стилях, жанрах і формах в історичному аспекті, розпізнавати та аналізувати музичну форму зі слуху або з нотного тексту; грамотно прочитувати нотний текст відповідно до стилю композитора, осягати головну ідею музичного твору.
<p>Вимоги до підготовки слухачів (міждисциплінарні зв'язки, що передують вивченню дисципліни)</p>	<p>«Гармонія. Спеціальний курс» є одною з професійно-практичних дисциплін, що фахово необхідні майбутньому композитору, забезпечує рівень його теоретичної, практичної обізнаності та майстерності, знайомить з широким пластом композиторської творчості та дозволяє проникнути у глибинну гармонічну структуру будови музичного твору. Гармонія (спецкурс) як дисципліна є невід'ємною частиною комплексного вивчення на одному рівні із такими теоретично-практичними дисциплінами, як загальна гармонія, сольфеджіо та сольфеджіо (спецкурс), аналіз музичних форм, поліфонія, фах тощо, що підкреслює міжпредметні зв'язки і забезпечує можливість підвищення майстерності фахівця.</p>
<p>Зміст дисципліни (перелік тем практичних занять)</p>	<p>Тема 1. Гармонія як системне явище в музиці та в творчості композитора.</p> <p>Тема 2 . Модальна (ладо гармонічна) система та принципи застосування</p> <p>Тема 3. Натурально-ладова гармонія. перемінні гармонічні функції (поглиблено)</p> <p>Тема 4 Стильова гармонія. Епоха Бароко.</p> <p>Тема 5 Стильова гармонія . Тональна (ладо гармонічна) система. Гармонія епохи Класицизму.</p> <p>Тема 6 Вплив мелодичних явищ на фактуру, структуру вертикалі та логіку музичного становлення</p> <p>Тема 7 Модифікації автентичної та плагальної функціональності в об'єднаних мажоро-мінорних системах</p> <p>Тема 8 Формування енгармонічної системи в однот.-хромат. маж.-мін.</p> <p>Тема 9 Модуляції з погляду принципу множинності</p>

	<p>Тема 10 Стильова гармонія. Гармонія в творчості західноєвропейських композиторів-романтиків</p> <p>Тема 11 Гармонія в творчості українських композиторів XIX – початок XX ст.</p> <p>Тема 12 Стильова гармонія. Основні закономірності гармонії XX ст.</p> <p>Тема 13 Техніка композиції в музиці XX століття</p> <p>Тема 14 Принципи єдності енгармонічної системи. Про три зарубіжні системи гармонії.</p> <p>Тема 15 Структура вертикалі в сучасній музиці</p> <p>Тема 16 Джазова гармонія як стильовий компонент музики XX століття.</p> <p>Тема 17 Композиційна функція ладу в музиці XX століття</p> <p>Тема 18 Драматургічна функція ладу в музиці XX століття</p> <p>Тема 19 Взаємодія модальних та тональних принципів висотної організації в творчості українських композиторів II половини XX століття.</p> <p>Тема 20. Композиційні принципи в музиці початку XXI століття.</p>
<p>Дидактичні методи</p>	<p>Структура курсу передбачає практичні заняття, які супроводжуються наявними нотними, аудіо та відео-матеріалами. Провідними формами роботи є виконання письмових та практичних (виконання на інструменті) творчих завдань (складання задач, моделей), аналізування музичних прикладів, знайомство з текстами творів композиторів різних епох, стилів, їх виконання з листа та прослуховування.</p> <p>Провідними методами є наступні:</p> <p>За засобом передачі інформації:</p> <ul style="list-style-type: none"> • комунікативні (бесіда, дискусія, розповідь, пояснення, інструктаж, діалог); • наочні (ілюстрація, демонстрація, спостереження); • практичні (ділова гра, творчий пошук, тренувальні вправи; порівняльний аналіз); • метод проблемного викладу та проблемного засвоєння. <p>За ступенем самостійності мислення</p> <ul style="list-style-type: none"> • репродуктивні, • проблемно-пошукові, • евристичні; <p>За ступенем керування навчальною діяльністю</p> <ul style="list-style-type: none"> • під керівництвом викладача (індуктивно-дедуктивні), • самостійна робота студентів. <p>У разі роботи в дистанційному режимі може використовуватись віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom; комунікаційна платформа Zoom, Meet та ін.. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через месенджери чи електронну пошту (за вибором академічної групи).</p>
<p>Література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Золочевський В. Ладно- гармонічні засади української музики- К., 1976. 2. Золочевський В. Про модуляцію – К., 1992. Аналіз прикладів з перелічених робіт., 3. Курт Е. Романтична гармонія та її криза в „Тристані” Вагнера. – М., 1975. 4. Лекції з теорії гармонії навчальний посібник для вищих мистецьких навчальних закладів / Т. О. Бондаренко, І. А. Котляревський, І. Б. Пяковський та ін. — Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2018. 356 с 5. Нівельт О. Взаємодія модальних та тональних принципів висотної організації в творчості українських композиторів XX століття. - К.,1993;

	<p>6. Нівельт О. Методичні рекомендації щодо вивчення теорії функціональності в гармонії.- Одеса, 1984;</p> <p>7. Нівельт О. Про формування логічних та структурних принципів сучасної гармонії. – Одеса, 1980.</p> <p>8. Нівельт О. Теорія перемінних гармонічних функцій.- Одеса, 1991.</p>		
Література додаткова	<p>1. Бондаренко Т. Звукова єдність мелодії і гармонії. Українська музика. 1980. № 4. С. 4–5. 4.</p> <p>2. Бондаренко, Т. Про творчий підхід до вивчення музично-теоретичних предметів .Дослідження, досвід, спогади : збірник наукових і науково-методичних праць професорсько-викладацького колективу школи та Академії / Міністерство культури і мистецтв України, Київська середня спеціальна музична школа імені М. В. Лисенка при Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 1999. Випуск 1. С. 182-193.</p> <p>3. Гнатишин О. Історичний вимір українських музично-теоретичних концепцій : монографія. Наукове товариство ім. Т. Шевченка. Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2018. 599 с.</p> <p>4. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. – Львів, 2000.</p> <p>5. Скорик М. Структурна і виражальна природа акордики в музиці ХХ століття. – К., 1983.</p> <p>6. Тіц М. Про мелодію. Про тематичну і композиційну структуру музичних творів. Київ : Держвидав України, 1962. С. 22–51. 14. Тіц М. Про сучасні проблеми теорії музики. Київ : Музична Україна, 1975. 159 с.</p> <p>7. Тукова І. Музика і природознавство. Взаємодія світів в умонастроях епох(XVII – початок ХХІ ст.): монографія.- Харків: «Акта»,2021.- 456 с.</p> <p>8. Хомицький Й. Історія гармонії та контрапункту. Том 2. – К., 1979.</p> <p>9. Якуб'як Ярема. Микола Лисенко і Станіслав Людкевич. – Львів, 2003.</p> <p>10. .Fetis F.-J. Complete Treatise on the Theory and Practice of Harmony [Translated by P. Landey]. Hillsdale ; New York : Pendragon Press, 2008. 282 p.</p> <p>11. Suskin S. Catel, Charles-Simon // The New Grove Dictionary of Music and Musicians : in 20 vol. New York : Macmillan, 1995. Vol. 4. P. 7–8.</p> <p>12. .Wason R. Musica practica: music theory as pedagogy // The Cambridge History of Western Music Theory. Cambridge : Cambridge University Press, 2008. P. 46–77.</p>		
Технічне забезпечення	Облаштована відповідними меблями аудиторія; фортепіано (рояль); дошка, крейда; доступ до інтернет; доступ до платформи Zoom та ін. (у випадку дистанційного навчання); основна і додаткова література, звуковідтворювальна апаратура.		
Сума стартових балів та балів за екзамен/залік переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:			
Метод оцінювання	Кількість	Мінімальна оцінка в балах	Максимальна оцінка в балах
Екзамен	1	60	100
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	дуже добре	
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	

60-63	Е	достатньо
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Політика курсу		
<i>Правила взаємодії</i>	Політика навчальної дисципліни визначається положеннями ОНМА імені А.В. Нежданової щодо організації освітнього процесу.	
<i>Додаткова інформація</i>	Силабус дисципліни «Гармонія (спеціальний курс)Гармонія (спеціальний курс)» оновлено та ухвалено на засіданні кафедри теорії музики та композиції (протокол №15 від 30.06.2023), погоджено колегією забезпечення якості освіти (протокол № 3 від 03.07.2023), розглянуто на засіданні Науково-методичної ради (Протокол №6 від 03.07.2023) та затверджено на засіданні Вченої ради Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової (Протокол №14 від 04.07.2023).	